

Rakennetun ympäristön
tiedon yhteentoimivuus

Askeleet tiedon yhteentoimivuuteen organisaatioiden kehittäjille

Tiedon yhteentoimivuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki tahot ymmärtävät yhteiset käsitteet samalla tavalla, eikä informaation merkitys muutu, kun tieto liikkuu henkilöiden kesken tai eri tietojärjestelmien välillä. Tämä edellyttää yhteisiä käsitelmäärittelyitä ja tietorakenteita, joita on kehitetty rakennetun ympäristön tietojen osalta ympäristöministeriön Ryhti-hankkeessa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Tiedon yhteentoimivuus mahdollistaa ihmisten välisen yhteisymmärryksen lisäksi työn tehostumista ja virheiden vähenemistä sekä esimerkiksi automaation ja tekoälyn yhä vaikuttavampaa hyödyntämistä.

Yhteentoimivuus kehittää osaamista ja kilpailukykyä

Hyötyjä tiedon yhteentoimivuuden edistämisestä:

- Ymmärrys tiedon yhteentoimivuudesta auttaa mm. tuomaan rakentamislain uudistusten ja tietomalliasetuksen mukaisia vaatimuksia ja velvoitteita käytäntöön.
- Tiedon yhteentoimivuustyön tulosten haltuun ottaminen ja edistäminen auttaa vahvistamaan teknologia- ja datakyvykkyyttä, jolloin muodostuu myös näkemys siitä miten organisaation data kannattaa järjestellä.
- Yhteisten käytänteiden ja yhteentoimivan tiedon avulla synergia ja koordinointi organisaatioiden sisällä ja välillä paranee.
 - Esimerkki: Ryhtikosken ja Ryhtilinnan kunnat laativat yhteistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmästrategiaa. Nojautumalla yhteentoimivuustyössä luotuihin yhteisiin sanastoihin, koodistoihin ja tietomalleihin yhteistyö ja tiedon haku on saumatonta.

Kerttu Kehitysjohdaja:

"Mitä voin tehdä, kun kaikki tiedot ovat sekaisin ja muiden ymmärtäminen on haastavaa?"

Voiko tiedon yhteentoimivuus sujuvoittaa organisaationi kehittämistä ja miten?"

Rauno Ryhtimies vastaa:

"Tiedon yhteentoimivuuden edistäminen voi todellakin auttaa sinua!"

Se helpottaa niin ihmisten kuin tietojärjestelmienkin välistä vuoropuhelua ja näin työn tekeminen on sujuvampaa.

Seuraavilla sivuilla kerron lisää, miten pääset eteenpäin!"

Näin pääset liikkeelle

1. Laadi itsellesi suunnitelma, miten ja kenen kanssa aiot edistää yhteentoimivuustyön tulosten käyttöönottoa. Näin pääset varmemmin liikkeelle ja pysyt liikkeellä, kun et jää asian kanssa yksin.
 - Sopikaa mm. kokouskäytännöt milloin ja millä porukalla suunnittelette ja seuraatte rakennetun ympäristön sanastojen, koodistojen ja tietomallien käyttöönottoa.
2. Voit verkostoitua foorumeihin ja osallistua aktiivisesti aiheen tapahtumiin. Järjestöt edistävät omassa toiminnassaan yhteentoimivuutta ja vakiointia. Olemalla mukana eri verkostoissa pysyt ajan tasalla kehityksestä, standardeista ja lain vaatimuksista. Voit aloittaa esimerkiksi tästä:
 - Yhteentoimivuustyön verkostossa kuulet ja pääset keskustelemaan ajankohtaisista hankkeista. Lue lisää verkostosta ja siihen liittymisestä linkistä, [linkki](#)
3. Varmista oma ymmärryksesi tutustumalla linkeistä rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuuteen:
 - Tietoa ympäristöministeriön tiedon yhteentoimivuustyöstä: [linkki](#)
 - Kouluttaudu lisää mm. tiedon yhteentoimivuus – merkitys ja mahdollistajat, [linkki](#)
 - Digituki – Vinkkejä kuntien digituen organisointiin ja kehittämiseen: [linkki](#)
 - Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä – mikä muuttuu?: [linkki](#)

Näin voit jatkaa

4. Ota yhteentoimivuustyössä tuotetut yhteiset sanastot, koodistot ja tietomallit käyttöön arkityössäsi.
 - Tarkastele oman organisaatiosi tietotarpeita ja toimintaa sekä tunnista niissä toistuvat yhtymäkohdat ja tiedonhallinnan kehitystarpeet
 - Tutustu yhteentoimivuustyön tuloksiin sekä testaa miten ja mitkä sanastot, koodistot ja tietomallit sopivat parhaiten tarpeisiisi
5. Vie oppisi eteenpäin. Eli opasta, kouluta ja kerro yhteentoimivuudesta organisaatiollesi. Miten sinun organisaatiossasi voitaisiin ohjeistaa yhteentoimivuustyön tulosten käyttöön?
6. Toteuta kehitystoimia ja laadi suunnitelma, miten voit käyttöönottaa tulokset omassa organisaatiossasi. Hyvä toimintamalli on esimerkiksi valita aitoja testauskohteita tai –hankkeita, joiden yhteydessä uusia koodistoja, sanastoja ja tietomalleja ottaa käyttöön ja kehittää kokonaisuutta edelleen. Esimerkiksi:
 - Miten visualisoit asemakaavassa esitettävät tiedot selkeästi ja tehokkaasti?
 - Miten tuotat koneluettavat tiedot rakentamisluvan yhteydessä automatisoidusti?
7. Anna palautetta! Löydätkö ristiriitaisuuksia, päällekkäisyyksiä tai puutteita? Ota yhteyttä sähköpostilla osoitteessa, yhteentoimivuus.ym@gov.fi.

Hyödynnä oppeja ja ohjeita organisaation strategiassa sekä toiminnassa esimerkiksi luomalla yhteentoimivan tiedon edistämishjelma organisaatiossasi. Ota huomioon ainakin linkkien kautta olevat materiaalit:

Ajankohtainen tieto yhteentoimivuustyön sisällöstä ja tapahtumista:
Ympäristöministeriön sivu rakennetun ympäristön yhteentoimivuudelle:
<https://ym.fi/yhteentoimivuus/rakennettuymparisto>

Yhteentoimivuustyön tulokset on koottu yhteentoimivuusalustalle. Tutustu linkeistä:

Sanastot: <https://sanastot.suomi.fi/>
Koodistot: <https://koodistot.suomi.fi/>
Tietomallit: <https://tietomallit.suomi.fi/>

Yhteentoimivuusalustan käyttöohjeet:
<https://kehittajille.suomi.fi/palvelut/yhteentoimivuus>

Roolit tiedon yhteentoimivuuden aikaansaamisessa

Organisaatioiden kehittäjät

Alan sääntelystä, ohjauksesta ja koulutuksesta vastaavat tahot

Asiantuntijat ja muut työntekijät

Sanastojen, koodistojen ja tietomallien hyödyntämisen mahdollisuudet oman työn tukena

Toimintatapojen käytäntöön vienti on sujuvampaa ja yhteistyö helpottuu, kun pohjana on yhteinen kieli ja yhteiset tiedonvaihdon periaatteet.

Tuottavuuden parantaminen, kun turhaa työtä voidaan karsia ja yhteistyön sujuvuutta parantaa. Alan toimintaan kohdistuvien velvoitteiden toteuttamista pystytään paremmin ohjaamaan. Saat käytännön keinoja organisaation tietopääoman haltuunottoon ja siitä huolehtimiseen.

Käytännön työ ja yhteistyö helpottuu, kun

- lähtötietojen hyödyntäminen ja yhdistäminen on helppoa
- lopputuloksena syntyvien tietojen tallentamiseen on selkeät toimintatavat ja ohjeet sekä
- tietovaatimukset viitoittavat muodostettavien tuotosten sisältöä, tarkkuustasoa ja rakennetta.

Rooli tiedon yhteentoimivuustyön tulosten käyttöönotossa

Vastuu organisaation toimintatapojen ja tiedonhallinnallisten ratkaisujen kehittämisestä ja käyttöönotosta.

Yhteentoimivuuden sisällyttäminen omassa käsissä oleviin sääntelyyn, ohjeisiin, koulutuksiin, tavoitteisiin. Vastuu toiminnan ja osaamisen johtamisesta ja kehittämisestä.

Soveltaminen työssä. Vastuu noudattaa omaan toimintaan liittyviä lakeja.

Miten kannattaa edetä?

Laadi itsellesi suunnitelma, miten ja kenen kanssa aiot edistää tiedon yhteentoimivuustyön tulosten käyttöönottoa.

Sisällytä tiedon yhteentoimivuuden edistäminen niin strategiaan tavoitteisiin kuin toimenpiteisiin, jotta sillä on riittävän vahva painoarvo.

Selvitä keneltä voit pyytää apua? Kuka vastaa tiedon yhteentoimivuudesta ja arkkitehtuurista organisaatiossasi?

Verkostoidu yhteentoimivuuden foorumeihin, jotta pääset ideoimaan ja jakamaan toimivia käytäntöjä ja ratkaisumalleja sekä saat vastauksia kysymyksiin nopeasti.

Tunnista ja vastuuta tiedon yhteentoimivuuden edistämisestä vastaava henkilö. Sopikaa yhteistyönne roolitus ja käytännöt.

Tutki miten voit hyödyntää yhteisiä sanastoja, koodistoja ja tietomalleja omassa työssäsi. Testaa ja ota soveltuvat sanastot, koodistot ja tietomallit käyttöösi.

Varmista riittävä oma ymmärryksesi: Mitä tiedon yhteentoimivuus on? Ota perusteet haltuun.

Jaa huomioitasi eteenpäin! Anna palautetta ja kerro onnistuneista kokemuksista sosiaalisessa mediassa.

Rakennetun ympäristön
tiedon yhteentoimivuus

Lisätietoja:

ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment